

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 28 Cor.
Pe un jum. . . 14
Pe o lună . . . 2-40Nrul de Dumbăc
pe un an . . . 5 Cor.
Pentru România și
America . . . 10 Cor.Nrul de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
un 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
DEȘI FEREZOR-UTERĂ 20.
INSERȚIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Măturile publice și Loc de-
schis costă fiecare și 20 fr.
Manuscripte nu se ma-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

A cui e Bucovina?

Cernăuți, 10 Noembrie 1910.

Când vezi studenții rusnici cutierînd satele noastre, te gîndești la niște smintîți, cari au pierdut șirul faptelor reale și de cari te poți scăpa numai internându-i într'un anumit institut. Și e un constant pericol pentru satele mixte această manie de-a vedea în fiecare biet răzeș un mic descendent al lui Mazzeppa și o jertfă a romanizării noastre. Dar arma puternică a Rutenilor stă în organizația lor perfectă, în tutela episcopului, care se cheamă »guvern«, și în neactivitatea noastră.

Căci, iată prin ce se deosebește felul de a lucra al Rușilor de al nostru: Mai întâi un deosebit devotament pentru cauza națională, care însuflețește de o potrivă pe studentul sărman ca și pe deputatul avut. Deputatul Lukaszewicz merge în fiecare an și se sfătuește cu alegătorii săi și petrece sub acoperământul simplu al unui țaran, care îi e prieten nu pentru că i-a dat votul, ci pentru că face parte din marele neam rusesc, care trebuie să-și îplinească misiunea sa de cuceritor neînfrînt și în această mică și neînsemnată Bucovină. Și țararii îl primesc pretutindeni cu sare și cu pâine ca și pe agitatorul Stocki.

Apoi în satele lor nu există un preot și un învățător, cari se judecă, pentru că unuia i-s'a urcat leafa și celuilalt nu, ci doi apostoli mărturisind un singur crez: *Biruința neamului ruten.* Și unde sînt perso-

nalitățile și ambițiile neînțelese și acele »trînteli« la alegeri? Și acea fanfaronie națională, și acea superficialitate în fapte? E o organizație, care nu se poate numi românească. Numai din singura cauză, că Rușii sînt »proști«.

Că acești Ruși au fost educați și favorizați de guvern cu anumite intenții și că azi sînt stăpânii situației, e fapt. Noi le vom mulțumi acelor domni și ne vom forma păreriile corespunzătoare. Dar trebuie să înțelegem odată, că starea înapoiată, în care ne aflăm pe ori și ce teren, o datorim numai nouă înși-ne. În politică ca în ori și ce manifestare a vieții se ține cont de un factor, care își exprimă individualitatea sa întregă și în mod complet, și nu ca o întregire la bunăvoința altora. Și ce am făcut noi? Cu temenele, cu cafele, cu decorații împărătești am fost târiți după carul triumfal al guvernului, și când ne aflăm înaintea unei »vajnice« rezoluții, în lipsa unei conștiințe de sine, devenim cu adevărat caraghioși: Când domnul preșident face cu ochiul stîng *da*, noi ne grăbim a răspunde: *da, da, cum să nu!* Sau când domnul preșident face cu ochiul drept *ba*, ne cutremurăm până în tălpi și din adîncul piep'ului răspundem cu cea mai evidentă convingere: *nu, Doamne ferește, nu.* Așa, e adevărat, că sîntem o biată inteligență la cheremul tuturor funcționarilor Kesaro-Krăiești.

Dar Rușii s'au impus prin felul lor hotărît. Și sînt sprijiniți de guvern ca un factor, care nu se poate neglija. Astfel acest

guvern trimite astăzi prin satele noastre românești jandarmi, cari sînt adevărați misionari politici și apostoli ai rutenizării. Prin purtarea lor brutală față de Români și mai mult decît prietenoasă cu Rușii influențează asupra bietului țaran, care s'a bucurat numai de maltratări până acuma, și așa influențează alegerile noastre. Dar jandarmii sînt credincioșii apostoli ai rutenizării.

Mai ales în satele mixte au un teren foarte roditor. La ori și ce salut sau agrăire a țaranului român jandarmul răspunde rusește.

Autoritatea câștigată printr'un terorism nespus impune bietului om neștiutor această limbă scâlciată, și la a doua întîlnire Românul vorbește numai rusește, știind că a făcut o mare plăcere domnului »Wag-maistăr«. Și cei mai mulți jandarmi n'o fac din neștiința limbei românești, ci anume.

Deci guvernul sprijinește pe Ruși. Și ce rezultă de aici? Că au trecut Siretele și acum trec și peste riul Suceava. Acum trebuie să ne întrebăm, ce am făcut noi?

Da, n'am fost sprijiniți de guvern, dar avem o activitate foarte intensă în urma și una și mai intensă înaintea noastră, avem deputați naționaliști în urma și deputați și mai naționaliști înaintea noastră, avem multe în urma și totul înaintea noastră.

Dar fiind așa și în fața acestor lucruri foarte îndreptățită întrebarea: A cui e Bucovina? Și — drept răspuns se lămurește un *dacă*, acel *dacă*, care ni-se spune de mult și nu l-am înțeles, și ni-se spune și

FOIȚA ZIARULUI »TRIBUNA«.

Tovarăși de drum.

— Însemnări din călătorie. —

De Octavian Goga.

Așa m'am simțit de singur și de străin azi dimineață, aici departe în munții Scoției, unde m'au adus valurile pribegiei. Când să deschid ochii în pa', la cea dintâi tremurare de lumină ce mi-a atins genele, am avut o tresărire care mi-a pătruns cu un fior rece întreg trupul.

Mi-se părea, că din cadrele de pe pereți, lorzii și baronii de pe vremuri, stăpânii de odinioară ai acestui castel bătrîn, în care mă adăpostesc de câteva săptămâni și-au așintit asupra mea căutătura lor rece și mă fulgeră cu disprețul lor suveran. Cavalerii cu perucă, cu obrazul luminat de-un zîmbet înghețat și ironic, mă privesc întrebători, în vreme ce o lady din colț își încrețește fruntea cu severitate și simt că într'o clipită are să-și scuture nervoasă mantia de hermelin și punându-și lorgnetă are să întoarcă capul. Deodată parcă toți acești străbuni zugrăviți de meșteri zugravi, baroni îmbrăcați în zale strălucitoare, iscusiți bărbați de stat cu privirea adîncă și întunecată sub fruntea boltită, curtezani pudrați cu buclele arginții și nevestele lor, aceste aristocrate cu talia sveltă, cu degetele lungi și subțiri, întregă societatea asta distinsă a început să se miște.

De departe s'a pornit un susur care crește și din care deslușesc zîngănit de zale și clinchet

de oțele; aud cum se bat pîntenii de argint, cum picură clar piuitul lor prelung și ascuțit amestecat cu foșnetul de mătășă grea prinsă în valurile unor trenuri lungi și tot mai aproape vine această îngrămădire de sunete neobișnuite. Și lucru ciudat: într'o clipită pornesc și mobilele din casă să se urnească din loc. În jur de mine e un șopot și o fierbere generală: scrinul de abanos cu ediția lui Shakespeare din 1623, masa de lîngă fereastră adusă din Versailles dela curtea lui Ludovic XV, dulapul larg și monumental ca un iconostas, fotoliul din colț cu picloarele aurite în forma unor ghiare de leu, oglinda de Veneția, — toate lucrurile, până și patul cu baldachin în care stau întins, încep pe rînd să și părăsească locul unde au stat cuviincioase ațăta vreme și se gîtesc de drum. Eu aștept nemișcat, îmi curm răsufierea și cum îmi strîng genele simt inima bătîndu-mi speriată ca o pasere în colivie. Văd cum se desface înaintea mea o enormă sală gotică cu boltituri și cu arcade în care se duc pe rînd toate lucrurile din casă, chemate la viață ca de-o baghetă magică. Din sgomotul lor aleg vorba grea și răspicată, adîncă ca glasul de clopot din turnul unei catedrale, cuvintele rare și pline de demnitate ale cance'arului Scoției prins în tabloul dintre ferești, vrednicul sfetnic la curtea lui Iacob IV: »Haideți să plecăm! Nu e de seama noastră acest străin barbar fără blazon«.

Mai departe n'am putut desluși ce spune, fiindcă o bătaie la ușe m'a făcut să tresar din somn, să mă ridic drept în picioare și să mă frec la ochi. Venise servitorul să-mi anunțe că a trecut demult ora dejunului și proza lui a făcut

astfel să dispară arătarea mea ciudată. Mă uit împrejur stăpînit încă de fiorii visului și le văd toate la locul lor în solemnă lor nemișcare bătrânească, care dă o notă de seriozitate și liniște acestui interior de castel scoțian. Dar cum mă desmetecesc așa, în minte îmi rămîne icoana acestui vis și gîndurile încep rînd pe rînd să mi-se lege de ea. Caut să aleg rostul lui și cu încetul îmi dau seama că e brodat pe contrasul dintre vieța mea zilnică de acasă și pătaniile acestor săptămâni de pribegie într'un colț de pămînt necunoscut.

Dar are și o semnificație mai adîncă, este un fond de adevăr din care s'a pornit visul meu. E adevărul, că sufletul unui om, ori și unde ar fi aruncat de valurile sorții, își păstrează matca lui croită dela început. Așezat într'un pămînt străin, el este și rămîne o lume aparte, îngrădită în gîndurile, visurile, năzuințele și obiceiurile aduse de acasă, cari îl împrejmuesc și îl apără ca zidurile o fortăreață. Cu cât e mai delicat și mai senzitiv, cu atât va fi tulburat mai des și se va simți mai dureros atîns de toate încercările de-a l scoate din hotarele lui vechi, cu atât i-se va părea mai isbitor contrastul unei situații schimbate. De aceea orice înstrăinat de țară sau de neam își păstrează în intimitatea sufletului, până la sfârșitul vieții însușirile cari îl leagă de petecul de pămînt din care s'a smuls și cari îl urmăresc totdeauna, ca o moștenire fatală. O floare scoasă din țarina unde a răsărit și sădită sub alt cer, va trăi poate și va tînji mai departe, dar altoită cu o mlădiță străină se va prăpădi. Așa și sufletul nostru, care păstrează veșnic parfumul pămîntului și lumina cerului de unde a

acuma și trebuie să-l auzim și trebuie să-l înlăturăm.

Drumul de astăzi are o singură direcțiune: Aceea, care nu duce la viață. Domnii din frunte n'au dreptul să apuce pe acest drum, căci vin mii, cari urmează cu capetele plecate și cu nădejdea vieții în mâinile lor, a conducătorilor.

Este alt drum: al *conștiinței de sine*. Cu multe vămi și multe ispitiri, dar, iată, dincolo e idealul nostru al tuturor!

Deci întrebarea rămâne: A cui e Bucovina? Și rămâne și acel *dacă*.

Căci sbuciumările studenților noștri să fie izvorite din cele mai ideale sentimente, rămân simplă însuflețire, care trece cu clipa nedurabilă, câtă vreme mai marii neamului se mulțumesc a ne conduce de departe. O unificare cu aspirațiunile poporului, care-și cere dreptul la viață, și o cât mai deasă comunicare cu acesta, *numai* aceasta datorie implică dreptul de a fi ales. De altfel Bucovina poate fi a Rușilor și fără alegerile noastre formale.

O veste tristă din Bucovina. »Patria«, organul partidului național-român din Bucovina, publică în fruntea numărului său din urmă o scrisoare a președintelui partidului Dr. Iancu Flondor, adresată vice-președintelui partidului Dr. Aurel cav. de Onciu, anunțându-l că se retrage din fruntea conducerii. Cauza: neunirea între frați.

Iată scrisoarea aceasta care am dori să fie pentru frații noștri bucovineni un îndemn să uite certurile și neînțelegerile, strângându-și rândurile.

Storojineț, 7 Noembrie 1910.

Stimate d-nule vice-președinte,

Discordia și lupta între frați, cari au cauzat neamului nostru în Bucovina în ultimul deceniu multe și dureroase scăderi consumind cu desăvârșire puterile Românilor și rezistența lor contra desnaționalizării, încep din nou a se încuibă în rîndurile națiunii noastre.

În fața acestor împrejurări de tot triste îmi este peste puțință a răspunde pentru viitorul neamului ro-

pornit în lume și spre cari totdeauna va privi înapoi.

De aceea — îmi ziceam eu, reluînd firul visului care m'a tulburat, — ar avea toată dreptatea aceste porodițe de lorzi să protesteze împotriva mea. Ne potrivim doar așa de puțin și sântem atât de streini unul de altul. Două lumi depărtate și fără înrudire. Eu n'aș putea pătrunde nici odată în taina inimilor cari au bătut odinioară sub aceste armuri de cavaleri medievali și ei tot asemenea n'ar înțelege nici când sbuciumul care-mi înfierbântă tâmpile. Deosebirea de neam, de țară și de ierarhie socială ne îndrumă sufletul pe cărări potrivnice, cari nu se întălnesc. Aș putea să trăiesc un veac între ei, să-l văd zi de zi, să le ascult vorba potolită și cuminte, să le admir așezămintele înțelepte, să stau alături de ei când mănâncă, când fac chef, când se roagă, să întind brațul acestor femei cu talia de vespe, să le văd cu ochii înlăcrimați și rugători, sau cu fulgere de ură în privirea aprinsă, eu totuși simt, că aș rămânea pe veci închis în cetatea gândurilor și năzuințelor mele de-acasă.

Orice călător, fie cât de sărac, când pleacă la drum își ia o brumă de merinde. Așa și sufletul. La plecarea încarcă cât poate. Duce cu el deacasă soare, zvon de pădure, duce joc de lumini și de umbre, duce oameni, glume, dureri, speranțe, simpatii, duce dragoste și ură. Cu cât e mai larg în încăperile lui, cu atât ia mai mulți din acești tovarăși credincioși, cari îl urmăresc toate drumurile. Sărântocul pleacă gol și cu traista în băț, în care își mototoleşte toată averea, dar omul cu cuprinsuri se îngrijește de merinde și bagaj. Și în vreme ce sufletele sterpe se dau repede la

mînesc în Bucovina și trebuie cu inima întristată să mă retrag dela conducerea partidului național.

Publicînd aceasta hotărîre totodată în foaia partidului Vă rog să binevoiți a o lua în mod potrivit la cunoștință.

Cu deosebită stimă:

Dr. Iancu Flondor.

Alegeri congregaționale. Ni se comunica din Lipova: Ieri au avut loc aici alegerile pentru congregația Timișului.

După o luptă energetică, Românii asociați cu Nemții au isbutit să înfrîngă lista oficială și să o scoată pe-a lor biruitoare. Au fost aleși candidații Românilor: dnii *George Antonovits*, proprietar, *Florian Roxin*, preot și *Dr. Aurel Halic* medic; afară de dânsii trei *Nemți*. Lista oficială ungurească, pe care figura și exprotopopul Voicu Hamsea a rămas în minoritate mare. Rezultatul alegerii, drept fruct al înțelegerii româno-germane, a fost primit cu însuflețire.

Se anunță din *Zernești*: La alegerile congregaționale de Miercuri, din cercul Branului, au căzut candidații partidului național. Au fost aleși trei notari, oamenii fișpanului. Mulți învățători și preoți au votat contra candidaților noștri.

Injgheburile unei majorități guvernamentale în Croația. Banul Croației nu și-a pierdut nădejdea de a ajunge la înțelegere cu partidele coaliției sârbo-croate pentru a alcătui o majoritate guvernamentală. În cursul zilelor din urmă în repetite rânduri s'a adresat șefilor coaliției, pentru a se înțelege asupra condițiilor unei conlucrări pașnice.

La stăruințele Banului, coaliția sârbo-croată a hotărît să aleagă o comisie de trei membri, cari să se pună la legătură cu Banul. În același timp însă hotărîrea coaliției declară că, »condiția prealabilă a oricărei conlucrări pașnice ca guvern e rezolvirea chestiunii pragmaticele căilor ferate, care constituie o violare flagrantă a transacțiunii constituționale dintre Ungaria și Croația«.

Triallismul. Cercurile politice ungurești din Budapesta sânt din nou indignate. Un profesor austriac, Hanau, a avut îndrăzneala să se ocupe

cu viitorul monarhiei noastre, și a ajuns la convingerea că forma de stat mai potrivită pentru monarhia noastră e triallismul. A și alcătuit o hartă geografică, adăugînd la ea explicații în limba germană, ungurească și — românească.

Cele trei state ale triallismului ar fi Austria, Croația (Croația-Slavonia, Bosnia, Dalmația și câteva comitate ungurești) și Ungaria (din care câteva comitate de către răsărit s'ar încorpora României, în schimbul unei măriri de teritoriu în nord)..

Harta aceasta a fost trimisă tuturor deputaților guvernamentali cari au respins-o »cu indignare«, cum spun foile ungurești.

Politică de străuț!

Pricinile descreșterii poporului românesc*).

Credem, că a avut răsunetul dorit strigătul nostru, destăinuind crudul adevăr, că pe măsură ce poporul nostru scade față de străini, numărul acestora e în neîncetată creștere.

Când am făcut aceasta, ne am dat bine seama de sarcina grea ce ne-am luat că, trezind simțul românesc în privința acestei primejdii naționale, să nu întârziem nici măcar cea mai mică clipă, ca să arătăm pricinile acestei iviri zdrobitoare și să cercetăm și să desbatem la urmă în privința leacurilor cu care să vindecăm, pentru totdeauna, aceste pricini păgubitoare.

Trei sânt pricinile nașterilor mai mici și ale mortalității mai mari ale poporului românesc față de ale străinilor.

Sărăcia minții, sărăcia gospodărească și sărăcia sufletească.

Sărăcia minții e una dintre pricini, fiindcă noi în mărginirea minții noastre nu purtăm în deajuns și bine de grijă, ca copiii odată născuți să și trăiască și crească spre folosul familiei și al neamului românesc.

Trebuie să înțelegem în sfârșit că fiecare nou născut înfățișează o avere care, păstrată

Vezi »Tribuna«, nrul 224.

brazdă și se pierd fără urmă în turma nouă, personalitățile rezistă, fiindcă au tovarăși de drum. Viața cu cohorta ei de experiențe și pățanii zilnice pe un pământ străin, se scurge pe dinaintea ochilor, ca valurile fără odihnă ale unui râu, pe care tu îl privești dela mal. Îți rămân pe urma ei învățăminte și îndemuri. Dar tot ce vezi primește îndrumarea acestor tovarăși de drum, cari sânt veșnic aproape cu povăța lor, cu gluma lor, cu supărarea, ori cu batjocura lor veche. De multe ori te tulbură amestecul lor, tu nu poți să-i alungi, căci au pus stăpânire pe tine și nu te mai ascultă. Cu deosebire nopțile și visurile sânt ale lor. Cum a încetat sgomotul zilei și sufletul ridică fruntea lui de argint între vis și viață atunci se pornesc și vin pe rând acești soți de călătorie ca chemați de clopotul unei biserică. Vin și țin adunare.

Și câte nu se spun acolo și câte icoane uitate nu reinvie. Smeii și bălaurii copilăriei ard cu răsuflarea lor de foc și pier în adâncuri de ape la palatul de cristal al sfintei Miercuri, în frăgarul din fața casei s'a pornit să cânte o mierlă și fete cu secerea în brâu vin glumind dela câmp. Și pe rând pe rând apar icoane din copilărie, vine ca într-o oglindă minunată toată viața ta cu întimitățile ei ascunse. Intreagă și-o scormonesc acești tovarăși de drum, fără de cari ai fi atât de singur și de nenorocit.

Cum stau așa frământat de gânduri, îmi vine o idee bizară. Ce ar fi, dacă la un moment dat, ar prinde întrupare în carne și oase, măcar o parte din acești tovarăși ai mei de drum, acele figuri pe cari dragostea m'a îndemnat să le zu-

grăvesc pe hârtie în ciasurile mele de singurătate? Dacă s'ar aduna toată ceata asta și m'aș pomeni cu ea că urcă treptele castelului? Vai cum s'ar încurca pe coridoarele lungi săracul popa Irimie și ceilalți părinți cu barbele albe, cum ar sta uluiți bieții țărani arși de soare, ar amuți gluma și vorba lor înțeleaptă, Ana, fata judeului, ar pleca ochii la pământ cu sfială, în vreme ce Laie Chioru ar șterpele, poate, câteva îngurițe de argint. Cum ar călca covoarele de Smirna, ar sparge minunatele porcelane de Sèvres și n'ce ștrașnică încurcătură m'ar aduce? Cât de îngroziți ar privi din cadre aceste figuri distinse de lorzi și lady, ba poate chiar și actualul meu amfitrion, amabilul nostru amic d. Seton-Watson, cu toată dragostea lui pentru neamurile asuprite din Ungaria și-ar pierde flegma și mi-ar spune cu toată hotărîrea: — »Dragul meu, eu pe ăștia nu i-am invitat în Scoția!«

Și cu toate astea, așa cum sînt, săraci, chinuți de sapă și de nesomn, acești oameni simpli dela țară, sînt veșnicii mei tovarăși de drum, cari vin cu mine în tot locul.

Cum deschid acum geamul către parcul castelului privirea mea zboară departe peste serele cu orchidee și mimoze, se înfundă în pădurea de fagi dela poala munților și dacă închid ochii, stînd răzimat pe parcanul ferestrei, aud talângi dela stîna și în văzduhul pătruns de svonul frunzelor bolnave, parcă deslușesc o doină din munții Sibiiului.

— Toate sînt înzadar: noi sîntem inseparabili, draga mea căciulă de oaie.

Abernethy (Scoția), Octomvrie.

și bineîngrijită, va da roade înzecite atât pentru ai săi, cât și pentru neamul românesc întreg. Moartea timpurie însă nimicește această avere, prin ceace urmează o nenorocire gospodărească atât pentru familie, cât și pentru poporul nostru întreg. Apoi câți bani nu se mai pierd cu înmormântarea noului născuților, morți din nepăsarea și ușurătatea minții părinților, cari n'au știut, sau, ceace e mai îngrozitor, cari n'au voit să le poarte de grijă. Sociologia astăzi recunoaște că pentru fiecare familie trebuie cel puțin 3 copii. Doi ca să înlocuiască pe tata și pe mama și unul ca prevedere, dacă moare vr'unul dintreăștia doi înainte de vârsta bărbăției, ca să umple golul întâmplător.

Familia românească îndeplinește ea astăzi cea mai mică condiție de chezăsie a trăinicieii nesfârșite atât a ei, cât și a neamului românesc întreg?

Cu părere de rău trebuie s'o mărturisim, că nu!

Românii noștri țipă și să îngăuiesc, când au copii mai mulți, pe când străinul se bucură și îi răspunde cu drag: am 6, 8 ba și 10, Dzeu să mi-i ție!

Tot din sărăcia minții la noi la Români vine necunoașterea celor mai mici sfaturi pentru paza de boale a copilăriei mici; munca peste măsură a femeilor însărcinate; lipsa de ajutor doctoresc la nașteri grele; nepăsarea față de prescrierile curățeniei trupului; necredința, că boalele, unele se pot lua dela om la om. Pentru poporul nostru e înzadar orice sfat doctoresc. El mai crede orbește în nepriceputele sfaturi băbești! Nu crede cu încăpăținare, că că'e odată chiar și numai el singur poate să-și apere copiii împotriva molipsirei, oprind cu îndârjire copiii să intre în case molipsite de scarlatină, oftică, friguri tifoidice, anghină difterică și altele. Conservatismul e bun, dar numai când și acolo unde are înțeles. Să ții la neîndreptarea relelor, cum ține poporul nostru, mângându-se fără rast — dureroasă mângâiere — cu vorba: Așa m'am pomenit din moși strămoși, nu m'oi prăpădi nici eu, dacă voi face tot așa; așa am apucat de mic copil; așa a fost să fie; așa a voit Cel de sus; de ce-i scris omului, nu scapă. E o pagubă, ba mai mult, este uciderea neamului prin sine însuși!

Și aceasta, o nu, nu trebuie s'o mai îngăduim niciodată!

Dar sărăcia minții noastre duce și la risipă gospodărească, fiindcă neținând la cumpătare, fără de care nu poți înainta în nici o privință, cumpăna traiului nostru va șchioapă tot mai tare, până când vom ajunge la sărăcie curată, căci oricât s'ar spori prisosul fără înfrânarea poftelor la timp tot la sărăcie vom ajunge și prin asta la descreșterea poporului nostru.

Sărăcia gospodărească, e alta dintre pricini, și asta urmează de acolo, că meseriile, industria și comerțul, aceste izvoare nescutate de înavuțire, sunt aproape cu totul în mâinile străinilor. E prea firesc ca aceștia, fiind înstăriți, să se sburde în belșug, să se

hrănească bine, putându-se astfel împotrivi mai bine boalelor de tot felul și să aibă putere de o rodnicie mai mare decât a noastră.

Trebuie deci să ne scuturăm odată de noroiul credințelor deșarte și greșite, că aceste ramuri de muncă omenească n'ar fi vrednice și cu folos de îmbrățișat cu tot dorul de mai bine al omului cu mintea înțelegătoare.

Sărăcia sufletească încă e altă dintre pricini. Cei mai mulți bărbați nu voiesc să se mai însoare, dar trăiesc în uniri libere, fără îndatoriri legale așa că nou născuții năfiind copii legiuți, de cele mai multe ori ei nu voiesc să le poarte de grijă, lăsându-i pradă morții. Dar femeile ticăloase, care se scapă înainte de vreme de rodul pântecelelor lor; apoi morțile înainte de vreme la cei mari, datorite desfruirilor de tot felul!

Ne-am stricat moravurile. Sântem tot sălbatici, dar numai spoți cu cultură. Poporul nostru nu mai e atât de înăițat sufletește ca pe vremuri. Calea bisericii o uită tot mai tare, îndrăgind prostește nemernica cale a iadului cu alcool!

Aceste sânt deci pricinile, cari ajută mai puternic descreșterea poporului nostru românesc. Fără îndoială, ele ne arată o stare de sălbătăcie încă la poporul nostru, sălbătăcie, de care trebuie să-l scăpăm cât mai iute și mai hotărît.

Cu ce leacuri?

Vom arăta într'un număr viitor pe cele care le credem mai priincioase pentru nimicirea acestor pricini, cari trebuie în sfârșit zdrobite cu orice preț!

Traian V. Țăranu.

Delegațiunile.

O răfuială între contele Tisza și Apponyi. — Expozeul generalului Hoffmann.

Ședințele delegațiunii ungare au devenit de acum un teren de între cre între conții Tisza și Apponyi pentru ieftinii lauri ai popularității ungurești. Zilnic se repetă între ei acelaș duel de fraze, ce explodează fără să aducă cea mai mică atingere proiectelor guvernului comun și fără să sporească cu nimic șansele aspirațiilor ungurești.

În delegațiunea austriacă continuă la un nalt nivel discuția asupra bugetului de externe și oratorii tratează într'o bogată gamă de motive și aspirații naționale diferitele chestiuni de interes general atât pentru monarhie cât și pentru politica externă.

Delegațiunea ungară.

Ședința a avut loc ieri începând dela orele 10 înainte de amiază.

Generalul Hoffmann, șef de secție în ministerul de război, face un lung expozeu despre reforma legii militare și despre chestiunile militare. Ministrul de război — a spus generalul Hoffmann — își desfășură activitatea sa politică în înțelegere cu cele două guverne. Aprobă deci întru toate declarațiile ce-a făcut contele Khuen în ședința precedentă. În înțelegere cu cele două

guverne, ministrul de război, ține cont de situația financiară a monarhiei, în acelaș timp însă are grijă ca armamentul monarhiei să nu rămâie mult îndărățit armamentelor celorlalte state. E satisfăcut că delegații au solicitat ameliorarea situației materiale a ostașilor de rând. Înștră măsurile ce s'au luat mai nou în această privință. — Serviciul militar de doi ani nu se va putea introduce nici la cavalerie și nici la artilerie. Soldații dela cavalerie și artilerie vor fi chemați în schimb la deprindere de arme pe un timp cu mult mai scurt. Instituția rezervelor trebuie menținută. Cheltuielile serviciului de doi ani nu vor fi atât de mari cum le au profetizat unii dintre oratori.

Contele Apponyi a afirmat că introducându-se serviciul activ de doi ani, serviciul întreg trebuie redus la cinci ani, deoarece în acest caz o terțilitate a contingentului activ ar forma contingentul de pace. Ca problemă matematică e corectă afirmația aceasta, în practică însă nu se poate traduce.

De încheiere a mai spus că ministrul de război supraveghează foarte efectiv modul de tratare al ofițerilor cu soldații de rând.

Budgetul armatei comune a fost primit apoi în general și se intră în discuția pe paragrafi.

În cuvântul contele Tisza: Citează o declarație a lui Josth, conform căreia partidul independist, în schimbul băncii naționale, e gata să renunțe la pretențiile naționale. Se ocupă apoi cu vorbirea contelui Apponyi, ținută în ședința precedentă. Și contele Apponyi e printre aderenții dezvoltării neîncetate a puterii armatei. Aceasta nu se poate înămpla decât întregindu-se echipamentul tehnic al armatei și sporindu-se contingentul. Declarația contelui Apponyi că parlamentul în Ungaria e o pură formalitate, nu e o exagerație retorică. Face apel la partidul independist, ca după ce a putut să renunțe la nouă din zecile părți ale programului său militar, să renunțe și la cea din urmă zecime, ca astfel să facă cu puțință bunăînțelegerea între partide.

Contele Apponyi răspunde numai decât: Partidul independist n'a părăsit pretențiile militare, ci le-a redus numai la minimum posibil, în credință că astfel poate conta mai ușor la realizarea lor. De îndatăce însă monarhia și-a reimprospătat puterile prin un succes diplomatic, n'a mai arătat nici o considerație pentru pretențiile noastre. Partidul independist s'a convins de-acum că moderațiunea nu poate să asigure succesul și că renunțarea nu aduce foloase.

Mai vorbesc Kossuth și Hollo.

În ședința de după amiază s'a continuat discuția pe articole, fără momente remarcabile.

Delegațiunea austriacă.

La ordinea zilei discuția asupra bugetului ministrului de externe.

Socialistul Nemes protestează împotriva tonului ce a întrebuințat contele Aehrenthal față de socialisti. Critică discursurile nediplomatice ale împăratului Wilhelm. Socialistul Cehi — spune — nu sânt dușmanii alianței întrelte, regretă însă că Austro Ungaria se angajază prea mult în interesul Germaniei și că alianța întrelte exercitează o influență vădită asupra afacerilor interne ale monarhiei. Protestează împotriva prigonitorilor la cari sânt expuși muncitorii polonezi, rușii și cehii în Prusia.

Indrezejovic se bucură, că ministrul Aehrenthal n'a părăsit politica conservatoare. Asupra nouilor provincii ale monarhiei nu pot să-și formuleze drepturi speciale nici Austria, nici Ungaria. Polonezii doresc un tratat pașnic cu cehiași S'avi din monarhie, declară însă că neoslavismul e o utopie.

Kramarz: Ar fi fost cu mult mai corect, ca pentru justificarea anexiunii să se fi invocat motivul puterii. Bosnia, ce privește situația ei constituțională, va rămâne de-a pururi o formă monstruoasă. Visurile traliste au fost înmormântate pentru totdeauna la alegerile conduse de contele Khuen-Hédervary. — Țiata vieții mele

Dési Mór

CLUJ—KOLOSVAR, str. Szentegyháza nr. 6.

vopsitor și curățitor chimic
de haine

Fabrică: str. Sörház nr. 1.

Vopsește și curățeste după sistemul școale de specialitate din Germania!

Specialist în vopsirea hainelor de doliu.

!! Dési vopsește, curățeste !!

»Te bănuiesc pe d-ta cu scrisorile din Sibiu. Zice c'ai folosit vorba *stropsit*, și tot vorba asta vine și într'o scrisoare din Sibiu.»

Am rămas cu gura căscată și n'am priceput nimic până ce-am ajuns acasă. Am căutat Nrul »Tribuna» cu pricina, și spre groaza mea am văzut că omulețul avea dreptate. Era și acolo vorba de *stropsit*.

Acum eu, onorată redacțiune, mi am povestit necazul numai de-aceia ca să vedeți câtă dreptate am când vin cu rugămintea să binevoiți a nu mai publica așa zisele »Scrisori din Sibiu», pentru că, după cum sântem tratați de superiori, noi provincialii nu vom mai cuteza să ne arătăm fețele prin Sibiu, nici ca să vindem o păreche de pui. Cred că onorata redacțiune poate întrezări pagubele la care ne expun a elea scrisori, și va rândui ca domnul acela din Sibiu să se liniștească, băgându și spada în teacă.

Un om necăjit.

Din România.

Căminul cultural. Primim la redacție următorul *Apel*:

Una dintre problemele cele mai vitale, pentru viitorul nostru ca popor frănțic, este în prima linie, problema educației tineretului.

Toți ne plângem că o mulțime nenumărată de copii n'au creștere bună, în special fetele sânt fără nici un rost și nu bine pregătite pentru o viață cinstită, adevăr cu atât mai dureros, când vedem multe dela etatea de 11—12 ani rătăcite pe căi de necinste.

Soarta bietelor fete este expusă la toate primejdii și totuși organismul nostru social nu le oferă un adăpost, un sprijin, un stat în timpuri de ispită. De aceea nu putem îndestul lauda pătrunderea adânc cugetătoare a Doamnelor cu dor pentru binele neamului, cari au înflințat în capitală instituția »Căminul Cultural».

În această școală, pe lângă o pregătire gospodărească, fetele primesc o instrucție și o educație înțeleaptă, așa în cât să-și poată câștiga existența prin muncă cinstită și să devină soții și mame destoinice în datorile lor.

De doi ani urmărim cu cel mai viu interes activitatea acestei instituții și admirăm frumoasele rezultate ce le dă, prin deprinderea copiilor la spiritul de ordine, muncă, igienă, simpatie și economie.

La începutul acestui an școlar din 44 fete înscrise, 27 au depus concurs pentru burse interne, și 21 au obținut note satisfăcătoare. Unele din acestea sânt orfane de tot, altele cu părinți, dar lipsiți cu totul de mijloace.

»Căminul cultural» nu dispune însă decât de 6 burse de interne, și ce s'ar face cele mai multe din aceste copile, dacă n'ar fi sprijinite la timp, acum când firea lor curată și nevinovată n'are alt dor decât de a munci și a rămânea pururea cinstită?

Cele mai multe s'ar duce în ateliere și e știut că tocmai aci adesea e primul povârniș al căderii lor!

Nu putem zice că la noi societatea e lipsită de milă; se face încă prea multă caritate. Nu este însă destul să le dăruim rochiile și încălțăminte la Crăciun și la Paști; ci să le dăm mijloace să învețe spre a și câștiga ele singure cele de trebuință: acesta este ajutorul deplin!

Scopul »Căminului cultural» este mare și ne dovedește înalta înțelepciune a doamnelor patronese, cari ca niște mame devotate, stăruiesc prin educația fetelor să vindece multe răni sociale; de aceea, mișcați în suflet de cele ce am văzut, nu ne-am oprit numai la a admira munca și sacrificiile depuse, ci ne-am grăbit să colaborăm la realizarea scopului cel mare al acestei instituții.

Membrii donatori plătesc burse fie pentru eleve interne, câte 300 lei, fie pentru acelea semi-interne câte 100 lei anual, sau o sumă mai mare pentru totdeauna. Membrii activi plătesc 12 lei anual, iar aderenții cel puțin 2 lei. Se primesc ajutoare și în natură, spre a se înlesni hrana la cât mai multe copile lipsite de mijloace.

Facem un apel călduros la toate doamnele generoase, la autorități, la toate societăți culturale,

la instituțiile financiare, la societățile de asigurare, la marii proprietari, marii industriași și comercianți, la marii fabricanți, la toți oamenii de inimă, să se înscrie ca membri la »Căminul cultural», și cu cuvântul și cu fapta să întărească viața acestei instituții, care pe lângă școală va mai înflința un »Stat de mame», »Un cerc cultural» și un »Adăpost-cantină» pentru fetele singure. Pe lângă sprijinul ce veți da acum, vă rugăm să binevoiți a prevedea în bugetul d-voastră un ajutor anual pentru această instituție umanitară și culturală.

Se vor face regulat dări de seamă prin ziar, de toate înscrierile și ajutoarele primite, iar în Noemvre va avea loc o adunare generală, când se va constitui un stat de oameni de acțiune, și ne vom consfătuși cum să se poată feri coștele de ispite rele, cum să le îmbunătățim condițiile de trai și de muncă și cum să se deștepte conștiința generală pentru ideea mare a protecției fetelor — mamelor de mână.

Înscrierile de membri, colizațiile și ajutoarele se vor trimite la direcțiunea »Căminului cultural», în strada Doamnei 4, București.

Athanasie Mitropolit Primat, Dr. C. Istrati, Grigore Alexandrescu, Jean Luca Niculescu.

Statuia lui Cuza-Vodă. Din Iași se anunță: În urma socotelilor făcute, comitetul pentru ridicarea statuii lui Cuza Vodă dispune de 116.019 lei și anume:

Din subscripții pe liste	45.912 lei
Din oferte directe	36.406 »
Din fructificarea capitalului	13.700 »
Dăruiri de M. S. Regele	20.000 »
Total	116.019 lei

Iată acum și cheltuielile aproximativ care sânt de făcut:

Statua Cuza Vodă	32.000 lei
Siatuele colaboratorilor	35.000 »
Pedestalul de granit roz	17.000 »
Transportul pedestalului la Iași	8.439 »
Fondațiile făcute în piața nouă	5.980 »
Transportul țărnel	260 »
Cheltuieli mărunte în decurs de 7 ani	4.100 »
Lucrări și lucrători pentru edigarea monumentului	4.000 »
Pentru transportul statuelor în Iași; ajutor diul Romanelli	1.500 »
Cheltuieli de călătorie ducere și întoarcere diul Romanelli și întreținere a 25 lei pe zi	3.000 »
Grilaj artistic în jurul monumentului și postamentul de piatră bună la 55 m. înălțimi	3.500 »
Total	114.779 lei

Cheltuieli neprevăzute 1.240 »
Total 116.019 lei

În cazul când se va opta pentru piața Unirei, vor mai trebui să se adauge următoarele cheltuieli:

400 metri cubici beton a 48 lei metrul	19.200 lei
mutarea canalului de scurgere a otelului Traian care-i paralel și alături cu pivniță	1000 »
Mutarea cablului electric, depavarea asfaltului etc.	800 »
Total	21.000 lei

Comitetul se îndoieste că va mai putea relua prin subscripție încă o sumă de 20 mii lei, căci după experiența de 7 ani, s'a convins cât de greu este să aduni bani.

Dumineca viitoare, 31 curent, va avea loc la Camera de comerț din Iași adunarea comitetului general spre a se pronunța asupra alegerii pieței pe care să se ridice monumentul lui Cuza-Vodă.

Ecou la „Manifest”.

— O declarație. —

Subscrișii ne solidarizăm cu învina îndreptățită a tinerimii din Sibiu și ne alăturăm la manifestul publicat de ei în chestia ziarului »Lupta».

Viena, 6 Noemvre n. 1910.

Dr. Laurian German, Ștefan Mărcuș, Emil de Colbazi, Coriolan A. Babeș, Ștefan Mircea, Eugen Bianu, Ioan Șteflea, Romul Mărcuș, Traian Trimbițoiu, Vasile Pop, Gheorghe Avrigan, Dimitrie Marmeliuc, Cornel Butean, Laurențiu Sima, Ioan Epure, Remus C. Moldovan, Toader Țabre, Constantin Cimponeriu, L. N. (indescifrabil), Iancu Moroșan, Samuil Patraș, Ioan O. Simian, Traian Roșculeț, Romanchievici Roman, Nicu Popescu, Dom. Medrea, Constantin Oancea, G. Teleaga, I. M. (indescifrabil) arhitect, Remus Ioan Doctor, Ioanichie Maier, Ioan Sîrbu, Nicolae Chiornită, Areta Scalat, Aurera de Barbu, Ion Gramada, A. Roșca, Iuliu Crișan, Ioan Teleghiu, Ionel Crișanu, Zoe Muntean, Tia Hodoș, Enea Hocman, Nicolau Baltă, Inginer Mironciuc, A. Doroftei, Alexe Voințchi, Ionel Crețiu, Aurelian Vlad, Eft. Traian Georgescu, Ionel Harșia.

Foile române cari au publicat manifestul tinerimii din Sibiu sînt rugate a publica și această declarație.

Din nevoile tinerimii din Cluj.

— 10 Noemvre.

Studentința română din Cluj, cu ocaziunea serii de cunoștință, îngrijorată de urmările dezastruoase ce ar putea avea neexistența unei case românești în mijlocul străzilor, și-a exprimat cu căldură dorința de a relua »Societatea de lectură din Cluj». Se înțelege rezultatul acestei idei frumoase a fost legat de sprijinul și ajutorul inteligenții și al studenților din loc. În fine după ce prin hărnicia președintelui tinerimii Remus Furdul s'a pus în mișcare îndeplinirea acestei idei frumoase — ne putem din nou convinge că puținele indemnuri, cari pornesc dela câte una sau mai multe persoane de bine, pentru a trezi și ține vie năzuința după o unitate culturală, se pierd în marea de nisip a indolenței noastre.

Da, numai indolența noastră e cauza că nu vedem cu ochi buni năzuințele de organizare ale Românilor din Cluj, iar mica taxă de patru coroane pe semestru nu ținem să o plătim cu toată dragostea pentru o societate de lectură românească.

Cultura străină ocupă teren tot mai larg. Indemnii multor studenți români, de a-și adăpa facultățile intelectuale la izvorul culturii românești — observ — la unii e numai pe față, de rușinea altor români; la alții e cotropit de revărsarea culturii străine. Gândirea și cultura românească, dacă are ocaziune să o cunoască se streoară prin mîințele lor, prin sîta spiritului străin. Puținele cunoștințe de istorie și literatură românească ce le-ar putea câștiga în mijlocul unei societăți românești se corcesc în mijlocul mediului străin covârșitor în care se simt bine, fiind crescuți în școli ungurești.

Și acești studenți, cu o astfel de cultură străină cari vorbesc mai bine ungurește decât românește și cari nu ajută o societate românească, au ne-rușinarea de a se numi români buni?... Da!... Întrebă pe oricare filozof sau altul de felul filozofilor din Cluj, că și va răspunde că e bun român, iar că nu se interesează de nici o mișcare cu caracter românesc, că nu cetește o foaie românească, iar casină unde s'ar putea cetai tot nu le trebuie... Ce?... aceasta nu înseamnă nimic!

Se știe, însă că atributul de bun român azi nu îndreptățește decât pe acela, care se intere-

sează și ajută în orice fel mișcările de caracter românesc, pe acela care își iubește și învață limba pentru care scop îl e deschis câmpul larg al literaturii și științei românești, acela, care își împineste datorințele sale ca român bun față de societatea și națiunea românească. Acuma la fapte s'a dovedit care e adevărat român.

Ar fi foarte bine dacă cei chemați, ar sta pe lângă holărarea ca să excludă din sânul înierimii și a societății românești din Cluj, toate individualitățile putrede, găunoase și corcote și să se publice în vileag cu numele, ca să-l cunoască și cel de acasă, și să se știe care cum se afirmă ca student în Cluj.

Un student.

Din străinătate.

— **România atacată în Sobrania bulgară.** Discuția asupra răspunsului la mesajul de iron s'a terminat cu primirea adresei prezintate de partidul guvernamental. Discuția a durat aproape două săptămâni. Deputații opoziționiști, fiind pe rând, au luat cuvântul pentru a ataca guvernul pe teme diferite. A fost interesantă discuția deputatului At. Kraef, rostită în ședința dela 6 Noembrie, despre relațiile cu România. Oratorul după ce observă că mesajul regal este incomplet, prin faptul că s'a omis convențiunea turco-română, vărsarea de sânge dela Ruscluk, modificările ce urmează să se introducă în constituție și lucră vreo trei de mai puțină importanță, zice:

»Asupra convențiunei turco-române nu mă voi opri mult, ei voi constata numai, că ea nu e nimic altceva decât rezultatul victoriei noastre. În dezvoltarea noastră noi am apucat înaintea tuturor popoarelor și statelor vecine nouă. De șase veacuri Turcii se căznesc să și mențină pozițiunile cucerite, dar n'au putut. Rînd pe rînd s'au retras din Viena, Pesta, București, Belgrad, Sofia, Philadelphia și nu vor putea rezista, ca să nu se retragă și din Salonic, Adrianopol și Constantinopol.

României i-am dat religia, scrierea și toate bisericile. Cercetați hrîsoavele lui Constantin, cercetați-le cărțile din biserică, ascultați le limba și vă veți convinge.

Am avut în România două focare de cultură, dar ni le-au stîns. Românii prigonesc tot ce e bulgăresc cu mai mare cruzime, de cum prigonesc Ungurii pe Transilvăneni. La noi sînt liberi și nesupărați își vorbesc limba.

Școala din Turtucaia! Relațiile oficiale arată că acolo de ani de zile s'au călcat legile țării. Să ni se respecte regulamentele și atunci lasă să se deschidă și o mie de școli, dacă le place.

Dobrogea! Dobrogea totdeauna își produce durere în suflet, când îi pronunți numele! Au luat-o de 30 de ani și o țin în afară de regimul constituțional. Dînsa nu la parte la viața publică a României. Ca Bulgar și prieten al Românilor, mi-e teamă ca nu cumva România să spue altuia: »Spre Bulgaria drumul tău e prin Dobrogea!« (Aluzie la Rusia).

At. Kraef a continuat, atacând guvernul în chestiunea macedoneană.

Alegerile din America. Acum după ce se cunosc rezultatele tuturor alegerilor, tabloul situației e următorul: Camera reprezentanților e alcătuită de 172 republicani, 212 democrați și 2 socialiști; dintre 26 de guvernori de provincie 13 aparțin partidului

democrat (câștigul democraților: 8); la alegerile pentru senat democrații au câștigat 12 mandate.

Democrații au învins în țara întreagă. Infringerea partidului republican e a se atribui în rîndul întâi maselor mari ale alegătorilor cari au voit să protesteze împotriva vămurilor protecționiste, — cauza scumpirii traiului.

Incât pentru Roosevelt înfringerea partidului republican înseamnă și pentru el o înfringere gravă, reducînd în mare măsură șorțile de a fi ales președinte al Statelor Unite.

Ministrul-președinte englez despre chestia persană. Cu prilejul unui banchet oferit primarului Londrei, ministrul-președinte englez Asquith a rostit un mare discurs în care după ce constată că buna înțelegere ce domnește între statele din Europa se întărește în măsură tot mai mare, — se ocupă cu chestiunea intervenției engleze în Persia.

Ministrul președinte Asquith a declarat că Anglia nu are față de Persia intenții dușmănoase. După ce însă în vremile din urmă în Persia au izbucnit turburări serioase cari amenințau nu numai interesele comerciale ale supușilor englezi din Persia, ci chiar și siguranța lor personală, Anglia a somat guvernul persan să pună capăt acestor stări. La comunicat în același timp că dacă nu va fi în stare să facă lucrul acesta cu trupele proprii, îl pune la dispoziție ofițerii englezi necesari și, în caz de nevoie, va mijloci și un împrumut de stat pentru acoperirea cheltuielilor.

»Noi nu voim să ne atingem de independența și integritatea Persiei! — a declarat Asquith. Dar dacă turburările nu s'ar potoli și ar primejdi și mai departe interesele supușilor englezi, guvernul englez e hotărît să la *toate măsurile* pentru apărarea acestor interese.

Mișcarea pentru reformă în Grecia. Corespondentul lui »Morning Post« (Londra) scrie din Atena, la 15 (28) Oct. că regele Gheorghe și Venizelos sînt oamenii cei mai cu trecere în Grecia de azi. Acum un an regele trebuia să se teamă că și pierde tronul, dar dîndu-se de partea celor ce vor reforme, a ridicat vaza tronului și azi e rege nu numai cu numele, dar în adevăr.

Clicele personale și politica au pricinuit nenorocirea Greciei în timpul de 45 de ani de când o cărmuesc. Armata nedisciplinată și floia nedes-toinică sînt rămășiți ale trecutului.

În Grecia n'au fost pînă acum partide politice, ci numai clice și fracțiuni adunate în jurul unor șefi, pe cari li urmau în idealuri, și gelozii.

Abia acuma s'a alcătuit în Grecia un partid adevărat cu ideal național hotărît și cu program de reforme.

Capii fracțiunilor vechi sînt furioși și, lăsînd urile și dușmăniile dintre ei, s'au unit stîndu-se a înăbuși partidul nou, care se bucură de încrederea suveranului și întrupează nădejdea poporului. Sub steagul fracțiunilor usite se află elementele cele mai stricate din viața politică și socială. Situația partidelor amenințate de peire este așa de desnădăjduită, încât capii lor au început a ridica glasul împotriva monarhului pentru care, nu de mult ziceau că sînt gata a-și da viața și fără de înțelepciunea căru, de mult ar fi ajuns Grecia o cantitate negativă în problemele balcanice. În desnădăjduirea acestora este primejdia mare pentru Grecia, căci nu se vor da îndărăt dela nici un mijloc spre a înăbuși dorul de reforme, căci numai așa ar mai putea avea rost în conducerea țării.

Zvonurile cele mai nebunești se împrăștie. Ziarele de dimineață scriau că regele a chemat pe

Theotokis și Rallis la palat spre a se sfătui cu ei și că i au dat răspuns obraznic.

Regele însă a împuternicit pe Șambelanul său, Ștefanu, să deîmînță născocirea.

Tot așa de neadevărate sînt și știrile că în cutare loc slujbașii sînt în potriva regelui ori că în țară nemulțumirea a izbucnit. Sînt supărați cei cari credeau că va ținea camera mai multe luni și că vor avea »venituri bune«. Nepăsarea deputaților, în asemenea împrejurări grele, e de nelăchiplut.

Șasezeci din ei deși în Atena, n'au binevoit să și dea osteneala a merge la ședințe și a se rosti contra sau pentru!

Dar s'au grăbit a vota budgetul casei, adică pentru 60 de ceasuri de ședință, deputații au pus în buzunare 600.000 de lei din banii nației, vine 30 de lei pe ceas pentru deputații cari au fost de față și pentru ceilalți.

În Grecia politica e o meserie. Serviciile publice sînt pline de inși, cari nici nu calcă prin biurouri, dar își primesc plata, în ticnă și regulat acasă.

E vreme să se deștepte nația; poporul pătește dări grele, de pe urma cărora nu vede alt fals, decât plata unei biourocești grase. Capii fracțiunilor știu ce gîndește poporul și se tem că prin reformă își vor pierde gînelirurile și vor cădea în uitare.

INFORMAȚIUNI.

A R A D, 11 Noembrie n. 1918.

— Pentru loteria »Reuniunii femeilor române« au sosit mai nou următoarele obiecte dela:

1. *D-șoara Delia Plopu Budapesta* o prea frumoasă periniță lucrată cu motive românești, un mijloc de masă cusătură pețamină, un port-batiste asemenea cusătură pe etamină.

2. *D-na Alexandra Dr. Marciac Alba-Iulia* o frumoasă periniță, pyrogravură pe catifea.

— **Regele Carol și dl D. Sturdza.** Citim în ziarele din România:

M. S. Regele a binevoit să adreseze domnului Dimitrie A. Sturdza, fostul președinte al consiliului de miniștri, o foarte călduroasă telegramă de felicitare cu ocazia zilei sale onomastice.

Tot cu această ocazie M. Sa Regina a adresat o telegramă de felicitare doamnei Zoe Dem. Sturdza.

— **Aniversara răpirei Basarabiei.** La 1912 se împlinesc 100 ani dela anearea Basarabiei la imperiul rusesc. De pe acum se fac pregătiri pentru serbarea acestui trist centenar și în cabinetul guvernatorului din Chișinău s'au început lucrările pentru tipărirea unui volum festiv, în care să se facă istoricul ocupării Basarabiei și progresele realizate de această provincie sub administrația rusească.

— **Din Serbia.** Din Belgrad se scrie, că deputatul Alexe Zucovici a ținut o cuvîntare într-o crășmă, în care a arătat corupția ce domnește în țară, spunînd că ordinea nu poate fi restabilită decât de prințul Gheorghe.

La sfîrșitul discursului deputatul a strigat: »Trăiască Prințul Gheorghe!«, fiind imitat de toți cei de față, țărani în cea mai mare parte.

Presa condamnă fapta deputatului Zucovici. În cercurile politice însă, nu se dă nici o importanță acestui act.

Gulere
și
Manșete.

Numai calitate bună.
Marca lanț.

SUC. EMMER FERENCZ
Welsmayr Ferencz
Timișoara, centru, strada Hanyadi

— **Turburările din Semic.** În numărul nostru de ieri am amintit, că țărâna din Semic (lângă Arad) s'a tulburat foarte mult din cauză, că fondul religios unguresc a voit să vândă o avere a sa de aici marilor proprietari, și nu țărănilor cari, din cauza sărăciei, emigrează an de an în America.

Acum ni-se anunță că tulburarea a încetat. Țărăni au învins, dar au plătit o scump învingerea aceasta. Nouăsprezece cumpărători s'au anunțat și țărăni au fost siliți să ofere cu un milion de coroane mai mult, ca să li-se dea lor moșia aceasta. Astfel țărănilor li-se vine 1 jugăr cu 1250 cor., ceea ce încă și azi, când se simțeste atât de mult lipsa de pământ, e un preț foarte mare, așa de mare, că interesele capitulului ce-l vor împrumuta vor mistui o bună parte din venit și țăranul acum proprietar, va fi ziler ca mai înainte.

Guvernul e bucuros însă, că, »a ușurat« lipsa de pământ.

— **Bătăie sângeroasă între hamalii români.** Din Calafat se anunță că șase hamali din portul Calafat s'au luat la o ceartă într-o circumă. Faptul a avut loc Marți noaptea și cearta s'a aștit dintr-o mică neînțelegere asupra împărțirii câștigului. Fiind turmentați de băutură au scos cuțitele și s'au repezit să se măcelărească. Când a sosit poliția toți șase zăceau pe jos scâlțați în sânge. Trăsura ambulanței care venise să-i transporte la spital i-a găsit pe toți șase morți pe urma rănilor ce-și făcuseră.

— **Crîșme închise.** Reprezentanța comunală din Icelandul-mare (comitatul Turda-Arieș) a hotărît cu ziua de 7 Noemvre închiderea crîșmelor și a prăvăliilor de Sâmbătă la 6 ore seara, până Luni dimineața la 7 ore!

Slujască de pildă și altor comune.

— **Catastrofă la poșta din Marsell.** Din Marsell se telegrafiază că conductul de la tranșelele electric căzând peste sârmele de telefon a provocat un circuit la stațiunea centrală de telefonie, unde au izbucnit flăcări cari au lovit pe șase fete și doi ofițeri, trântindu-i la pământ. Cel doi ofițeri au fost izbiți de moarte.

— **Conjurație contra tinerei republici.** O telegramă din Londra anunță că în Lisabona se vorbește cu siguranță de faptul că guvernul a dat de urma unei conjurații care ținea răsturnarea republicii. S'au operat o mulțime de arestări între ofițeri superiori, mai ales dintre cei din garnizoanele dela frontieră. Cinci generali și șep-tăsprezece ofițeri au fost supriși când se constăteau asupra planului. Un general s'a împușcat pe loc, iar alții și mai mulți ofițeri au scăpat cu fuga. Douăsprezece ofițeri legați în lanțuri la soții de o puternică escortă militară au fost aduși la Lisabona.

— **Un șrapnel reacționar.** Pe terenul de exerciții al armatei din Blaschet, (aproape de Anvers) de câteva zile se fac exerciții cu niște cbuze nouă. Un obuz de acesta a fost Miercuri trecut introdus în țevăa unui tun, dar nu vola nici decum sa la foc. Un inginer a încercat să l desfacă în fața unui căpitan de artilerie, dar obuzul reacționar a explodat producând ravagii enorme. Din cauza presiunii aerului pereții unei case din apropiere au fost comprimați și aceștia au strivit rău pe o femeie și cinci copii ce erau în lăuntru. Inginerul și căpitanul a fost rup în bucăți.

— **Latham în America.** După meeingul aviativ din Baltimore — după cât se anunță — Latham a făcut un sbor frumos pe deasupra orașului. Un vînt puternic s'a ridicat în momentul ascenziunii dar acesta nu a împiedecat întru nimic pe aviatorul care a rămas în aer vreme de 42 minute, zece secunde la înălțimea de șase sute de metri. În sborul său Latham a trecut de mai multe ori pe dinaintea ferestrelor

cunoscutului sportman Ross-Winn, care din cauza boalei ce-l pusea la pat nu putuse vedea concursul de aeroplane și astfel făgăduise 500 dolari celui ce va zbura prin fața casei sale. Cu sborul său Latham a câștigat și suma aceasta.

— **Asasinat înainte nuntii.** Din Caransebeș ni-se scrie: Cu trei ani înainte fiicăul Ion Todorescu din Temeșșii a plecat la oaste lăsându-și mireasa de cinsprezece ani pe Maria Tudorescu acasă, după ce-l făgădui-se că-i va rămânea credincioasă. Se părea că mireasa s'a și ținut de vorbă și întorcându-se Todorescu, în toamna asta din cătane s'au pus să facă pregătirile de nuntă. Toate au mers bine pîn'aci, dar în seara nuntii fata a pierit par'car fi înghițit-o pământul. După multă căutare fiicăul a găsit-o în casa țăranului Avram Partenie, om văduv cu care fata avea de multă vreme legături de dragoste. Todorescu văzându și mireasa în casă străină a scos revolverul și a tras mai multe focuri asupra lor. După ce a săvârșit fapta a plecat buimac pe ulițele satului și ajungând la primărie s'a înșinat singur jandarmilor. Cel doi îndrăgostiți au fost transportați la locuințele lor lăptându-se cu moartea.

— **Fapta unui nebun.** Din Roma vine știrca că în casarma Vittorio Emanuele pe când stau la masă recruții dela regimentul de carabinieri unul a fost spucat de nebunie și luând arma a tras asupra tovarășilor omorînd pe doi dintre ei. După săvârșirea crimei nebunul a sărit pe ferestră dela etaj și isbindu-se de pragul curții a rămas mort pe loc.

— **Cununie.** D-soara Aurelia Domșa din Pețelca și dl Emanuel Muntean, învățător, își anunță cununia ce va avea loc la 20 Noemvre n., în biserică gr-cat din Pețelca.

Feicitările noastre.

— **Un om rătăcit.** Zilele acestea poliția din Paris a fost anunțată despre dispariția valorosului pictor Auguste Cartier și i s'a cerut sprijinul pentru regăsirea lui. Artistul e deja de optzeci de ani și ieșind într-o bună zi la plimbare nu s'a mai întors. Se crede ca Cartier fiind slăbit de bătrînețe a fost apucat subit de amnezie și astfel și-a uitat adresa locuinței și de atunci rătăcește fără nici o țintă pe străzile Parisului cu mîntea înstăpănită de fatuonic. Poliția s'a pus cu sîrguință pe lucru, doar va descoperi undeva pe cel rătăcit.

— **Corespondentul unui ziar — spion.** Săptămîna viitoare tribunalul din Petersburg va lua în dezbateri procesul baronului Uagern-Sternberg bătuit de spionaj. Douăzeci de martori, ziaristi, deputați, ofițeri, ofițeri etc. sînt invitați la procesul acesta a cărui rezultat este așteptat cu multă nerăbdare în Petersburg.

— **Exundări în Franța.** Din Paris se anunță, că rurile Mosel și Marne precum și afluențele lor au exundat și e teamă, că apa va inunda subsolurile din localitățile Pont à Monsson și Nancy. Până azi în Nancy 1500 de inși au rămas fără de adăpost.

— **Manifestații studentești în Mexico.** Joi au fost mari manifestații studentești în Mexico, cari au avut un sfârșit destul de trist. Cauza manifestațiilor a fost că în orașul Rockspring au linsat pe mexicanul Rodriguez. Manifestanții au atacat pe un american unionist și pe o călă și smulgând și un steag de a uniunii i au călcat pe toți în picioare. Manifestanții au plecat apoi cu toții și asediind redacția ziarului »Imparcial« au distrus întreg aranjamentul. Pentru restabilirea ordinii a trebuit să intrevină poliția care s'a folosit de arme. Trei dintre studenți au fost împușcați mortal și pe teren au mai rămas o mulțime de răniți. Poliția a arestat douăzeci de manifestații.

— **Un pachet monstruos.** În Vilna cineva a predat o ladă pentru a o transporta la o gară de pe linia ferată de mîszănoapte. Când hamalii se pregăteau să așeze lada într'un vagon, au băgat de seamă că picură sânge dintr'însa și au înștiințat îndată autoritățile care au deschis lada. Împingând capacul aveau înainte ochilor un spectacol îngrozitor căci dintr'însa se rînjau

patrusprezece capete trunchiate. Făcându se cercetare s'a constatat că cele patrusprezece capete sînt capete de fete. Monstruoasa ladă a produs mare consternație în localitate. Ancheta nu a putut desvălui pînă acum cîna a predat lada.

— **Grevă revoluționară în Anglia.** Din Londra se vestește, că câteva mii de muncitori dela minele de cărbuni s'au pus în grevă. Comunicația între Walesul de sud și Londra este întreruptă. Greviștii au tăiat firele telegrafice și telefonice și au stricat întreg drumul de fier. Regele a cerut ca la fiecare jumătate de oră să fie înștiințat despre evenimentele ce ar obveni. Generalul Maccrody a fost trimis la Cardiff cu 2000 de soldați, pentruca să restabilească liniștea. Guvernul e hotărît să înăbușe greva chiar și cu prețul unei vărsări de sânge. Răsvrățiții din Towner-Bandy și Livynipia s'au baricadat puternic și înarmați cu bombe așteaptă sosirea generalului Maccrody.

Ieri reprezentanții minerilor s'au prezentat la ministrul președinte Asquit, cu care au pertractat timp îndelungat.

Ministrul de interne a ordonat încetarea comunicației trenului pe teritoriul grevei și totodată a trimis acolo încă 400 polițiști și 300 pedestri, în total 1300 de polițiști și 900 soldați pentru înfrînarea spiritelor foarte agitate ale greviștilor.

— **Relațiunile româno-bulgare.** Marele ziar »Journal des Débats« din Paris publică o scrisoare mai lungă a dlui Carol Lahovary asupra relațiilor româno-bulgare. Iată în rezumat, ce spune dl Lahovary:

Ziarul bulgar »Dnevnic«, cu ocazia incidentului dela Turtucaia, a avut o atitudine dușmănoasă față de România.

Școala română din aceasta localitate a adus servicii reale Bulgarilor, cari în vremurile lor de răstriește au găsit adăpost și mîngăiere în mijlocul institutorilor entuziaști și propagatori ai idealului din Turtucaia.

Incidentul a mai dat naștere la polemici vii. A fost ridicată chestiunea frontierei României din spre regatul vecin și Bulgariei au revendicat punctul strategic Arab Tabia, care ni-l-a dat congresul de Berlin.

Dl Lahovary mai vorbește de războiul rusoturc din 1877 și de rolul precumpănător al României în această împrejurare.

Recompensa României pentru participarea ei în război era acordarea quadrilaterului Rusciuk-Varna, în schimbul cedării din partea României a unui mic teritoriu din partea dreaptă a Prutului. Cu toate că n'au fost stipulațiuni precise în această privință, l. Brătianu ar fi vorbit la Livadia cu Gorceacoff și ar fi stabilit punctele esențiale în caz de victorie a armatelor aliate.

Restul se știe, nu i s'a dat României nici Silistra, care, după părerea tuturor plenipotențiarilor din Congresul din Berlin — în afară de contele Schuvalow — trebuia să fie dată României.

Autorul scrisorii nu poate să-și explice enervarea Bulgarilor și declară că între România și Turcia n'a fost nici-odată o dușmănie ireconciliabilă. Apoi preconizează un sistem de alianță cu Turcia.

— **Un om de omenie.** În patru a lunii acestela a murit un om. Lucrul în sine nu-l de nici o însemnătate, dar cercetând cu dinadînsul vedem că mortul n'a fost om de rînd deși a fost străin, dar a mai fost pe lângă asta un om de omenie. Lucru rar astăzi și mai ales la compatrioții noștri urguri. Descendent al unei familii groștii contele Vicențiu de Dengeleng moștenise o avere frumoasă dar a murit sărac într-o căscioară cu prispa putredă în care-și trăia vlața muncind din greu alături de ceilalți muritori de rînd.

În tinerețe stăpîn pe avere însemnată făcuse școală temelnică și văzuse îngrozitor de multe prin străinătate pe unde umbăse. Întorcându-se acasă s'a pus pe muncă vîrladu-se în totfelul de afaceri, dar cu toată iscusința lui firească, urmărît de nenoroc și-a pierdut în întreprinderi tot ce a avut, rămînând sărac. Dar când l-a ajuns nevoia n'a alergat după slujbe grăte ca ceilalți boleri de seama lui ci și-a luat de nou tolagul pribegiei și a plecat în Holanda, Belgia și alte țări și statornicindu-se pe o vreme în Bruxelles

s'a întors acasă cu diploma de inginer. Ajuns aci s'a angajat la căile ferate ale statului, muncind alături de tovarășii, a căror dureri nu le cunoscuse mai înainte, și progresând în șir cu ei. Când după o activitate stăruitoare a trecut la pensie fusese numit prim controlor și în calitatea aceasta și-a deschis un atelier de dulgherie în Târgul Murășului.

Aci s'a căsătorit cu fata unui crășmar cu care a avut trei copii pe care-i lubea fără seamăn. Aducându-și aminte de nevoile cu cari luptase până a ajuns la o pâine în rând cu oamenii cinstiți, avea mare dragoste de cei nevoiași și li ajuta cu tot ce i sta în putere. Crescuse la casa lui două fete de țigan și pe una a măritat-o de curând cu un inginer.

Acum a murit, ulsat de toți și singur fără de prietenii săi vechi. Și ironia sorții a avut să-l facă fericit acum pe sfârșite, dar norocul l-a ajuns prea târziu, după ce murise. Avea anume un mare proces de vr'un milion și jumătate cu un antreprenor de păduri și zilele acestea a câștigat procesul la Curie. Avea aceasta a lăsat o copillor săi, cari sânt urmașii celui dintâi om de omenie dintre nemeșii noștri de azi.

— Italia de ieri și de azi. După o eclipsă de trei veacuri, gustul de artă și de poezie pare a fi renăscut în Italia. Ea poate fi azi pusă pe același picior de legalitate cu alte țări din Europa, având pe Verga, d'Annunzio, Carducci, Fogazzaro și Salvatore Farina. Trebuie să ne amintim că străduințele ei politice au fost enorme.

În a doua jumătate a secolului al XIX ea a produs pe un om de stat ca Carducci și pe un erou popular ca Garibaldi. Două trăsături caracterizează Italia contemporană, marele număr de ospicii pentru nebuni și gustul sporturilor. E caracteristic faptul că un artist ca d'Annunzio, care cunoaște atât de bine corurile țării sale, a scris acum de curând un roman, în care aeroplanul are un loc imens. Italia modernă e încarnată în regele ei, care face impresia unui om inteligent, energic și simpatic.

— »Balul costumat din Arad«. În editura librăriei »Tribuna« a apărut o serie de 6 cărți poștale ilustrate, în culori, reprezentând costume și grupuri dela balul costumat din primăvara aceasta. Bucata se vinde cu 24 fileri, seria de 6 bucăți 1 cor. 20 fil. + porto poștal 10 fil., recom. 35—45 fil.

Comercianților și vânzătorilor 50 bucăți cu 9 cor., 100 bucăți cu 16 cor. plus porto.

Venitul curat se va adăoga la fondul »Reuniunii femeilor române din Arad« pentru zidirea unei școli de fete.

x La croitoria universală. I. Petrașcu, Sibiu — Nagyszeben, Strada Cisnădiei Nr. 30, Telefon 721. Se pregătesc cele mai frumoase haine, după croială cu și, pentru civili: fracuri, saloane, jachete, sacouri, pardesiuri, paltoane etc. Asemenea să execută pentru ofițeri și voluntari, tot felul de uniforme, iar în depozit se află diferiți articli pentru uniforme: săbii, chipiuri, portofee, mănuși etc. Atrag deosebita atențiune asupra reverențelor preoțești, ce se pregătesc în atelierul meu, după moda cea mai nouă. Comandele se pregătesc în timp foarte scurt.

Dr. Stefan Tămășdan,

medic univ. specialist în dentură,
Arad, vis-à-vis cu casa comitatului.
Palatul Fischer Eliz. Poarta II.
Consultații dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. a.

ECONOMIE.

Abatorul dela Burdujeni. Săptămâna trecută s'a inaugurat cu deosebită solemnitate noul abator clădit la Turnu-Severin în vederea exportului de carne în Austro-Ungaria. Duminecă se va inaugura al doilea abator construit la Burdujeni, la granița dinspre Bucovina. La inaugurare vor lua parte d-nii miniștrii I. C. Brăteanu, V. Moșan și Sp. Haret. După inaugurare cei trei

miniștri vor vizita orașul Botoșani, care le pregătește o frumoasă primire, mai ales având în vedere faptul că dl Brătianu este alesul colegiului al doilea de cameră din Botoșani.

Prețul grânelor din Arad-Nou

10 Nov. 1910.

Ploaia din săptămâna aceasta este foarte priincioasă sămănăturilor.

Tirgul de bucate e constrins, prețurile se urcă.

S'a vândut azi

grâu 3000 mm.	970—	990
orez mm.	650—	660
orza mm.	730—	740
secară mm.	650—	660
pânpușol 500 mm.	430—	440

Prețurile sunt socotite în coroane și după 50 de chilograme.

BIBLIOGRAFII.

A apărut: »Neicobăgia« studiu economico-sociologic al problemei agrare din România de distinsul bărbat de litere Do. brogeanu-Ghere.

Cartea se poate căpăta la librăria »Tribunei«, din Arad și costă Cor. 3-50 plus porto.

Studiul va atrage desigur nu numai prin importanța chestiunii, ce tractează, chestiune care stă azi fără îndoială în centrul problemelor neamului nostru, ci și prin persoana autorului, unul dintre cei mai profunzi și distinși cugetători români. De aceea el va fi citit cu aceeași plăcere și cu același folos și de-aceia cari nu admit prisma socialistă marxistă prin care vede și examinează dl Gherea problema agrară a țării.

A apărut:

»Invățământul despre Natură în școala primară. În tipografia »Neamului Românesc« dela Vălenii de munte (România) de curind a ieșit o voluminoasă lucrare didactică, îngrijită ca tehnică, de 552 pag., avind prețul de 3 lei 50. Autorul acestei cărți »Invățământul despre Natură în școala primară« este d. Apostol C. Culea, un distins institutor la școala de aplicație a Școlii Normale »C. Negri« din Galați. Cartea are avantajul că cuprinde teorie și practică. În ea se arată și se desvoaltă luarea aminte ce trebuie să se deie în școlile populare asupra Științelor naturale. Pentru că cu formulele metodice de-acum care se dau copiilor nu se ajunge la un folos real, și apoi e de absolută nevoie ca sufletul copiilor așa de delicat să-l facem să fie cât mai aproape de Natură. Pentru că Natura e omul, și-n ea se oglindește chiar firea noastră. Biologia este știința care preocupă acum mai stăruitor. Înregistrăm apariția acestei lucrări bune și o recomandăm oamenilor școlii dela noi. Invățământul nostru de-aci e prea sărac în cărți didactice românești și consultarea asemenei cărți e de mare importanță.

»Prințul Codrului« de Carmen Sylva, traducere după original de Lie Hirsu.

Se poate căpăta la »Librăria »Tribunei« cu 30 bani, plus 10 h. porto.

Operele lui Ciprian Porumbescu. A apărut și fascicula a II-a, conținând șase coruri bărbătești din cele mai reușite și de o valoare artistică superioară celor din fascicula I-a. Prețul fasciculei, care are o pagină de note mai mult decât cea dintâi, este redus la 1 cor. 50 b. (2 lei), numai ca compozițiunile aceste să se răspândească cât de mult și cât de curind în toate colțurile locuite de Români. Sperăm că și interesul și sprijinul publicului și al presei va fi demn de importanța și valoarea întreprinderii și fasciculele următoare vor apărea cu mai puțină greutate.

Cuprinsul: Lacrima, Patria română, Luna Maiu, Noaptea consolatoare, Cântec sicilian, Romanță. De vânzare la »Librăria Tribunei«.

A apărut:

Scena, revistă de teatru și muzică à 20 fil. Se află la Librăria »Tribunei« Arad.

A apărut: »Calendar pe anul comun dela Cristos 1911 întocmit după gradurile și clima Ungariei și a României«, anul al 60-lea. Sibiu, editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.

La Librăria Tribunei se află de vânzare + 10—20—30 fileri porto, de curind apărute următoarele cărți:

N. Iorga:

Viața femeilor în trecutul românesc. à 175 cor.

Balada populară românească.

Originea și ciclurile ei.

à 20 fil.

Andrè Chénier:

Oaristys. Bucolică după Teocrit.

à 15 fil.

Scăderea populației creștine și înmulțirea jidanilor în orașele României. Cause și remedii. Trei prelegeri ținute la Vălenii de Munte. — Cu o prefață de A. C. Cuza, profesor. à 60 fileri.

Preotul Gr. G. Petrov:

Nu din partea aceea, sau datorie de episcop. Poveste. à 50 fil.

Posta Redacției.

»ic«. Credem că e inutil să reînnoim o polemică, susținută de-altfel cu intenții de-opotrivă de curate, — pentru un amănunt ce nouă ni-se pare neînsemnat. Să nu vă supărați. Preotul »P. M.« e un »băiat« bun care vă stimează și apreciază sincer și n'a știut că dv. sînteți autorul.

N. B. (Sibiu). Regretăm că nu putem publica răspunsul d-tale. E lipsit de ori-ce obiectivitate. Manuscrisele nu le înapoiăm.

Pompi-Lius. Ghiboi-Georgescu-Bucur în curind nu va putea să mai cufere țara. Să-i dăm deci pace. Mulțumiri pentru cele comunicate.

Posta Administrației.

T. Bugariu. Timișoara. Am primit 7 cor abonament pasă la finea anului 1910.

Redactor responsabil: Iuliu Gurgu.

»Tribuna« Institut tipografic, Năchii și școlii.

Mulțămită publică

Neputând mulțami deosebit tuturor rudeniilor, cunoscuților, prietenilor și binevoitorilor, cari m'au condoleat din incidentul morții a mult iubitei și neuitatei mele soție Saveta Beleş născ. Ardelean, care atât prin telegrame, epistoale cât și verbal a binevoit a-mi alina durerea și suferința, și în fine domnilor preoți fumgenți și învățători cari amintitei i-a dat onoarea ultimă vă rog pe aceasta cale a primi sincera și profunda mea mulțămire pentru mângăierea ce mi-ați dat în nemărginita mea durere și întristare.

Șimand, la 29 Octomvrie 1910.

Obidatul soț
Augustin Beleş,
paroh ort. rom.

Dentist român în Arad.

VIRGIL MUNTEAN
Szabadság-tér Nr. 3. Lângă farm. Rozsnyay.

Dinți artificiali în cauciuc dela 4 cor. în sus. Coroane de dinți în aur 24 cor. Dinți cu șurub în aur și platină 20 cor. Poduri în aur și aluminiu, cari nu se pot scoate din gură, în preț cât se poate de moderat și în rate lunare. — — — Garanță până la 10 ani. Reparaturi la pieze făcute de mine se efectuează gratis. Celor din provincie se efectuează lucrările în aceeași zi.

Societatea pe acții Holandeză

pentru asigurarea vieții.

(Algemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lijfrente)
Amsterdam.

Direcțiunea pentru Ungaria:
Budapest, Hollandi-udvar,
(palatul propriu, Piața Kálvin, Strada
Baross și Calea Üllői-ut.)

La finea anului 1909 au fost sumele asigurate

peste 358 milioane Cor.

Suma totală rezervei premiilor 107 mill.
216.324-96 Cor. A plătit asigurațiilor până
în prezent 96 mill. 370.016-33 Cor.

Premiile cele mai ieftine.

Prospecte sau alte deslușiri dau cu plăcere Direcțiunea pentru Ungaria în Budapesta și reprezentanții societății din țara întreagă precum și

Dirigența pentru Ardeal:

Fritz Prediger jun. Brașov, Str. Neagră 14,
și Agentura pentru Sebeșul-săsesc (Szászsebes) și jur:

Ioan Pavel și Heinrich Schunn, învățători.

Blănării!!!

precum: boauri (muff)
tocuri de picioare,
Jachete, după croiu
englez și francez, ber-
letuicli cu lână, etc.
**reparări și trans-
formări** bune și
ieftine se pot câștiga la

Nicolae Gruța,

blănar
Temesvár-Jósefstadt,
Bem-u. No. 23.

RICHARD KRAMER

arhitect diplomat

BISTRIȚA — BESZTERCZE.

Planuri și preliminar de cheltuieli, la dorință se trimit gratuit și porto franco.

**Credit pe ipotecă, pe camblu
și pentru oficianți
mijlocește**

Herzog Sándor

ARAD,

str. Weitzer János 15.

telefon nr. 376.

ANUNȚ.

În cancelaria advocațională a subscrișilor
află aplicare

un candidat de avocat.

Reflectanții să-și comunice condițiunile și
referințele personale.

Dr. Enea Draia și Dr. Bucur Băra,
advocați, — Murășosorhei
Marosvásárhely.

F. Stoiber

mănușer

Heltauer-g. 57. SIBIU. (Nagyszeben.)

**Mare depozit de mănuși de piele
glacé, suedează, nappa și alte pieluri fine.
Dantele de mătasă și zăbranic, mănuși.
Totfelul de bandage pentru hernie simple
și duble, diverse centurione de tot felul,
bandagii, apoi ciorapi de bărbați și de
femei și ruf. Aparate pentru îndrepta-
rea corului pia copii și fete, cordoane**

pentru băr-
bați, dela cele
mai simple
până la cele
mai fine, iri-
gatosre, ma-
șuri de cau-
ciuc, șeturi de
cauciuc și
perinuțe de
cauciuc pntu
călătoria în
tren, ciorapi
de cauciuc,
d ferite arti-
cole igienice
de caucius
din Franța
pentru băr-
bați și pentru
femei. Toate

sînd numai de calitatea cea mai bună și
— — în prețurile cele mai ieftine. — —
Moștele au prețul redus!

CROITOR ROMÂN.

Am onoare a aduce la cunoștința
onorațiilor domni, preoți și învățători,
precum și întregului public român, că
mi-am deschis în Pâncota (Pankota)
Str. Principală o

croitorie modernă

unde pregătesc totfelul de haine
bărbătești, precum: saloane, sacouri,
paltoane ușoare și de iarnă, pardesiuri
etc. Mai departe eșteptuesc și prenoesc:
odăjdii bisericesti precum: prapori,
patrafiri, reverenzi ș a.

Rugând binevoitorul sprijin al on. public
român, semnez cu deosebită stimă:

Gheorghe Drăgălina,
croitor.

Serviciu conștiințios!

Caut

un candid. de avocat

român cu praxă.

Postul se poate ocupa momentan.

Dr. Iustin Pop,
advocat, Deva.

In magazinul de
mașini de cusut
biciclete

Kalmár Mihály

Cluj—Kolozsvár, Czertörd-u 56.
se pot cumpăra orice mașini de
cusut pentru gospodărie și indu-
strie, deasemenea biciclete deplin
echipate, plă-
tino lunar, în
rate avanta-
gioase.

JOHAN GENSTHALER

giuvaergiu și ciasonicar,

în Orăștie. Szászváros.

Filială în Szászsebes.

Vânzare de juvaere, de aur și argint
și ceasornice pe
lângă garanție și
prețuri moderate. —
Să fac orice reparaturi
de juvaere și ceasor-
nice de aur, repede
precis și ieftin. — —
Serviciu conștiințios. —

MEGYERI IMRE

văpsitor de haine, curățitor chi-
mic, broderie, și institut pentru
spălatul rufelor cu aburi, în
ALBA IULIA - Gyulafehérvár.
Széchenyi-u. (lângă biserica călug).

Primește curățiri lucioase și fine, cu-
rățire de trusouri, albituri de desupt,
de masă și de pat, perdele și ori-ce
lucruri din bransa aceasta cu prețuri
foarte moderate. Curățire și clopsi-
torie chimică de tot-felul de haine
pentru bărbați și femei, pardesii fără
a le desface, apoi materii de mobile,
perdele, dantele etc., cu prețuri moder.

**Oltoiuri
de
struguri**

expediașă,
garantând de sol
viță americană

netedă și cu rădăcni, precum și în diferite soiuri
recunoscute de trainice asortiment bogat;

Kakallómenti első szőlőoltvány-telep

proprietar: **Caspari Frigyes,**
Medgyes 16. sz. (Nagyküküllő megye).

— — Poștji și coraji prețuri curente ilustrate! — —

Din prețul curent se pot celi scrisori de recuno-
ștință din toate părțile țării; și așa toți cei ce do-
resc să comande pot cere mai întâi informațiunile
dela persoanele cunoscutre așa verbal ca și în scris,
despre încrederea ce o pot avea în firma de sus.

Prima atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

GERSTENBREIN TAMÁS és TARSA sculptor și măiestru pietrar.

Atelierul central al magazinei: **Kolozsvár, Dézsma-u. 21.**

Magazin de pietrii monumentale, fabricate proprii din: marmoră, labrador, granit, albit etc. Kolozsvár, Ferencz József-út 25.

Biroul Central:

Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.

Filiale: Déva, Nagyvárad.

Sistemul meu

15 minute

de exerciții pentru sănătate pe zi.

De J. P. Müller. (trad. de M. N.)

No. 568—569 din Bibl. p. Toji. Prețul 60 fl.

Sistemul meu

— e cartea folositoare fie-căruia căci le dă mijlocul să-și întrețină sănătatea, în starea cea mai înfloritoare, iar cei slabi confor-

— mându-se prescrierile din —

Sistemul meu

— pot să-și recapete toată vigoarea. —

Se poate căpăta la **Librăria Tribunei**. (Trimțându-se 65 fileri în mărți) (poștate se trimite franco acasă.)

— Telefon pentru oraș și comitat Nr. 318. —

Atelierul special de reparat
al renumitel firme:

Schmerek E.

— Temesvár-Jószefváros, Bonnáz-u. 14. —

Primește tot-felul de reparări și transformarea motoarelor cu benzin, gaz și ulei brut, absorbitoare de gaz, locomobile cu benzin și ulei brut și Aris-puri p. trierat. Bastimente cu benzin, pompe-motor. Mașină de fabricat ghiață. Montări specialiste de mori cu prețuri moderate, precum și reparări de automobile, bastimente și biciclete-motor. Depozit de articii tehnici. Filite magnetice. Unsoiri. Material de condensatiune. Arzătoare cu acetilen. Material pentru instalări cu electricitate. Cereți catalog de prețuri și prospect gratuit. — Serviciu conștițios

— Telefon pentru oraș și comitat Nrul 318. —

Cele mai ex-
celente instru-
mente pentru
săparea de

fântâni arteziene

le pregătește și expediază

VÁRADY LAJOS

fabrica de instrumente

H.-M.-Vásárhely, VI. Ferencz-utca.

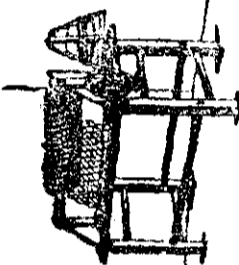
Nu trebuie să anteprenori; domeniile, comuncile, singuraticii: singuri pot face săparea cu instrumentele mele.

— Primucrător mijlocesc. —

Recomand și mașini pen-
tru împletitul de sirmă.

Catalog de prețuri trimis gratis și franco.

— Premiat la 6 expoziții. —

Schuster Hans, arămar

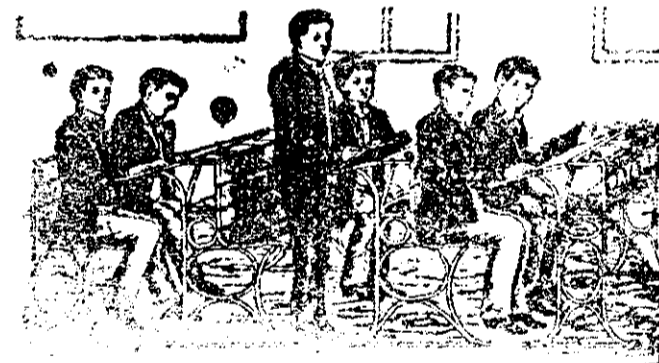
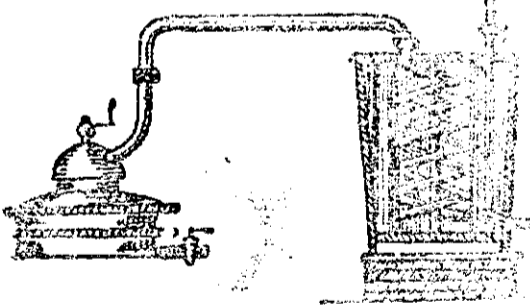
Szászváros, Korház-utca.

Primește spre efectuare: instrumente de fabricare de spirt, cognac, licquer, țuică și instrumente de a condensa acestea. Mare magazină. Totfelul de instrumente și lucruri necesare la fabrici. Vase de aramă roșie pentru hoteluri, birturi etc. etc.

Vase de fier
calca, vase de
spălat și curățit.

Primește mon-
tarea și repa-
rarea lăntăne-
lor artificiale
pe lângă prețuri
moderate. —

Comandele se
execută prompt.

Cele mai moderne
mobile de
fier și aramă
și cele mai practice
bănci higie-
nice de școală

și mobilarea lo-
cuințelor, hotele-
lor, spitalelor și
școlărilor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune ma-
teriale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se lfe-
rează numai de către firma

Bennhardt Rezső utóda

Brassó, str. Fekete nr. 33.

— Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării. —

LIMONATA KRISTÁLY

VÉDJEJY

ZSEBEN
HORDHATO

LEGOLCSÓBB

KRISTÁLYLIMONADÉ

ÉS LEGJOBB
LIMONADÉ

— se poate purta în buzunar,
e cea mai lefină și cea mai bună limonată. —

Limonată contractată în praf. Se poate foarte comod purta în buzunar. O porție 6 fileri. O cutie pentru turiști cu 12 porții 80 fileri. — Face bune servicii în excursii la sporturi și militari la exerciții. Se găsește în orice prăvălie de delicatose și coloniale. Discompusă cu orice apă dă o limonată ireproșabilă. — O pregătește — fabrica de limonată Kristály a lui —

KERTÉSZ ERNŐ

— farmacist în SZABADKA, 103 Tr. —

JOSEF JIKELI, Sibiu, str. Cisnădiei Nr. 47. — Telefon Nr. 190.

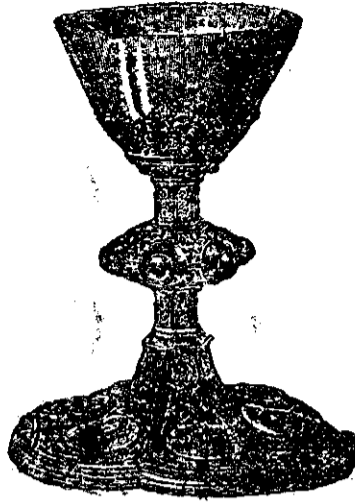
neguțatorie p. articlii de sticlă, porcelan și metal; farfurii și blide înflorate, rame p. icoane, globuri și lămpl, oglinzi țigle de sticlă.

Recomandă scule bisericesti:

Cupă și vas de botez; Potire argintate și pe dinăuntru aurite; Cădelniță; Căldărușe pentru apă sfințită; Candele de părete de bronz; Candele argintate; Cruci; Sfeșnice de altar și Candelabre.

Ieftin de tot: **Candelabru aurit**, pentru 6 luminări, în mijloc cu vas pentru unt-de-lemn și glob de sticlă roșie cu prisme de sticlă cu tot K 43—

— La dorință servește cu catalog gratis și franco. —

Premiat la Paris în anul 1908 cu diplomă de croitor.

Fanta István croitor de haine bărbătești în Cluj—Kolozsvar, Szentegyház-u. No 1.

Își recomandă

atelierul de croitorie pentru bărbați

corespunzător cerințelor moderne de azi, unde se vând cele mai moderne materii de haine din țară, scoțiene și engleze. Pregătește cu prețuri ieftine pardesii, paltoane ușoare și de iarnă, precum și cojoace (bonzi) pentru oraș, ș. a.

Dacă voți să cumpărați mezeluri și șuncă din loc curat și pregătite gustos

Să vă adresați:

către fabrica de măcelărie și cărnățarie cu putere electrică (fond. în a. 1879) a lui

LÁSZLÓCKY TESTVÉREK

CLUJ—KOLOZSVÁR, Mátyás király tér 23. (Iparospalota)

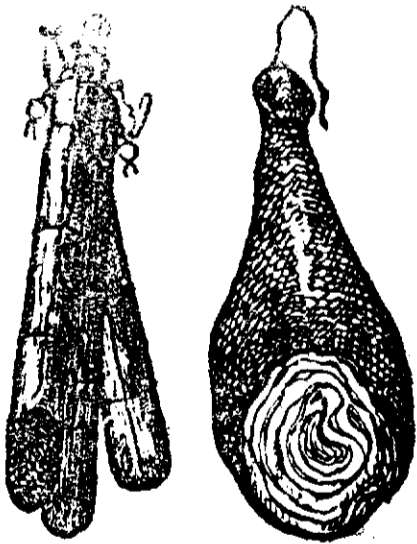
unde se pot căpăta zilnic următoarele mezeluri:

Pariser	— — —	Cârnaț șuncă	— — —	Galantin de mai	— — —
Crinolin	— — —	Rollui șuncă	— — —	Masnic	— — —
Extra	— — —	Rusesc	— — —	Picior umplut	— — —
Caș de carne	— — —	Rollul rusesc	— — —	Mortadella	— — —
Caș cu măeș	— — —	Paranen	— — —	Goltha	— — —
Cârnați p. vâsători	— — —	Măieș rece	— — —	Mensel	— — —
Cârnați cu sl. p. vânăt	— — —	Caș rece de măieș	— — —	Caș de limbă	— — —
Sa'amă de vavă	— — —	Pastete de mai	— — —	Sângerete cu slănină	— — —
Pastete de sânge	— — —	Rollui de pept	— — —	Limbă umplută	— — —
Caș de porc I	— — —	cu felurite umflături ș. a.	— — —	Rollui de carne	— — —
Caș de porc II	— — —	cu sânge, mai, limbă.	— — —	Galantiu de vițel	— — —
Cași de urechi	— — —	Tortă de carne	— — —	Pastete de ciupercei	— — —
Cartaboș n. gru	— — —	Cracovean	— — —	Pastete de mai de găscă	— — —

Comandele, atât cele din provincă cât și cele din loc, se execută prompt și în calitate neexcepționabilă,

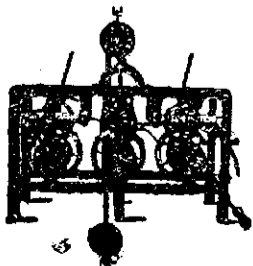
Recomandăm preparare proprie, precum și șuncă de Cașovia și Praga, carne fină, slănină albă, afumată, ardeată, fiartă și pentru unsoare și unsoare proaspătă de porc.

Cărnuri proaspete, ș. a. carne de vită, de vițel mare și sugător zilnic carne de porc și de miel dimineața dela orele 6—1 și d. a. dela, 3—8¹/₂.

Geasornice de turn

pentru palate, case comunale, fabrici, locuțe private regulează și aranjază mai favorabil:

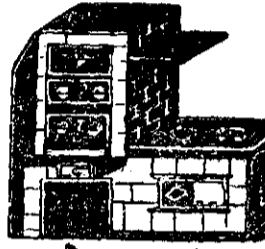

Müller János,

Succesorul lui Mayer Károly dela prima aranjare cu vapor a fabricii de orologe din

Budapesta, VII., Tökölly-ut 52. (Casa proprie).

Cataloge și specificări de prețuri trimit gratis și franco.

Zorger György

lăcătar artistic și pentru clădiri Nagyvárad, Körös-utca 9.

Pregătește orice lucrări din acest ram, cât și reparaturi ca

scări, coridoare, cerdacuri, grillage, căminuri, porți, ferărie pentru portale și clădiri, deasemenea repararea și prefacerea caselor verthelmlane etc.

aranjament pentru — rle de metal aranjamente pentru biserici basreliefuri, strungă- — in execuție splendidă.

Desemnuri și prospecte se trimit gratuit.

PRIMA FABRICĂ LUGOJANĂ DE CEMENT ȘI BETONIZARE INTREPRINDERE PENTRU EDIFICĂRI

Knott József

Fabrica: În drumul Buziașului în fața casel de vamă.

Cancelaria de zidire: Telefon Nr. 119.

În fabrica mea sunt aplicați numai indivizii cei mai buni de lucru din capitală și mă rog, că precum până aci, așa și de aci înainte să fiu cercetat cu toată încrederea. Primesc toate lucrurile aparținătoare acestei branșe și susțin o magazină bogată de cement pentru țevii, sârme, trepte de piatră, vâlăe, petrii la hotare, sămănătoare, fundamente la cuptoare, cruci la morminte. — Primesc mai departe edificare și betonizare de poduri mai mari și mai mici, conduceri de apă, vaduri, padimentare de terase, prevederea pe din jos a pereților cu table de mozaic, precum și cu table de cement în diferite culori.

Vinderea în mare și mic a cementului de Portland și Roman.

Pentru pregătirea și calitatea celor aici înșirate primesc și oferez garanție.

La dorință servesc bucuros cu planuri și preliminar de spese.

Piese muzicale de Tib. Brediceanu

Doine și cântece.

(Voce și piano).

CAIETUL I.

Foaie verde, foi de nuc.
Cântă puiul cucului.
Bădișor depărțitor.
Spune mândr' adevărat.
Vai, bădiță, dragi ne-avem.
Cine m'aude cântând.
Bade, zău, o fi păcat.
Bagă, Doamne, luna 'n nor.

CAIETUL II.

Știi tu bade, ce mi-ai spus.
Vino, bade, iar acasă.
Năcăjit, ca mine, nu-i.
După ochi ca murele.
Floare fui, floare trecui.
Cântec haiducesc.
Trageți voi boi!
Cine n'are dor pe vale.

Jocuri românești.

(Piano solo).

CAIETUL I.

Lugojana.
Măzărica.
Ardeleana (ca'n Banat) I.
Pe picior I.
Ardeleana I.
Brâu I.
Hora.
Ardeleana (ca'n Bănat) II.

CAIETUL II.

Ardeleana (ca'n Banat) III.
Ardeleana II.
Pe picior II.
Tarina.
Învârțita I.
De doi.
Ardeleana III.
Brâu II.

CAIETUL III.

Brâu III.
Hațegana.
Ardeleana (ca'n Banat) IV.
Învârțita II.
Pe picior III.
Ardeleana (Abrudeana) IV.
Ardeleana (ca'n Banat) V.
Brâu IV.

Prețul unui caiet: cor. 4' — (fr. 5'—)

Preludiu și Hora din »Serata etnografică«,
pentru piano, ediția II.

Rândunica, vals, pentru piano, ediția II.

Viorele, vals, pentru piano, ed. II.

Nou! — Aurora, vals pentru piano. — Nou!

Prețul à cor. 2' — (fr. 2'50).

De vânzare la toate librăriile românești.

Depozit general la:

Librăria Arhidiecezană în Sibiu. —
(Nagyszeben)

= Atelierul de fotografiat a lui =

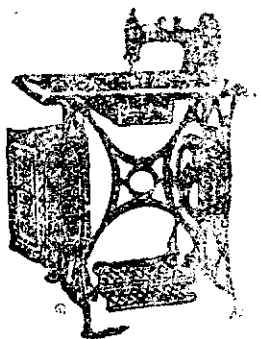
CSIZHEGYI SÁNDOR

Cluj—Kolozsvár, Piața Mátyás király-tér Nr. 26.

— (Lângă farmacia lui Hintz). —

Aici se fac și se măresc cele mai frumoase fo-
tografii, deasemenea acvarele, picturi în olei,
specialități pe pânze ori mătase cari prin spă-
lare nu se strică. La firmă fiți cu băgare de seamă
n'o confundați, Cluj—Kolozsvár, piața Mátyás
király-tér 26, lângă farmacia lui Hintz.

Referindu-vă la „Tribuna“ veți avea favor în prețuri.

Mașini de cusut
și
gramofoane
cu plătire în rate.

Mare asortiment la:

Joan Kalenda

Oradea-mare — Nagyvárad

lângă biserica Holdaș. Telefon pentru întreg comitatul 245.

— Prăvălie Nouă! —

MARE MA-ICOANE ȘI CADRE PENTRU GAZIN DE: ICOANE ȘI CADRE ICOANE.

Unicul specialist în cadrare de icoane.

Arad, Strada Salacz Gyula No. 3.

În atelierul propriu eșteptuiesc cu punctualitate
încadrarea icoanelor. Primesc pe lângă prețurile cele
mai moderate tot-felul de lucrări în bransa aceasta.

Lucrările de sticlărie le execut prompt.

Rugând binevoitorul sprijin sunt

Cu stîmă:

Freimann József.

— Prăvălie Nouă! —

In atenția onoratelor dame!

In salonul de modă pentru

pălării speciale de dame,

deschis în Sibiu, Fleischer-gasse Nr. 7—9,

al d-nei **Johanna Jekeli,**

se găsesc în bogat asortiment cele mai noi modele
de Paris, atât gata cât și forme numai. Intrarea e
liberă și neobligătoare, prețurile cele mai moderate.

Se primesc totfelul de reparaturi și transformări;
pălării de doliu se fac gata în 24 ore.

Se află în depozit tot-felul de reticole, genți
pentru dame, moderne și prima calitate.

Cu punerea frigului

toți se îngrijesc de câștigarea celui mai ușor mod de
încălzit și zădarnic ai lemne multe, dacă cuptorul
și-e rău, pentru-că cu un cuptor bun se economisește

50% de lemne.

Deci, dacă vorești să ai

Cuptor bun pentru încălzit

cu lemne sau cărbuni, să binevoiești a osteni până
la fierăria lui

Pöhm János

vis-à-vis de statua martirilor, unde pe lângă prețu-
rile cele mai moderate poți căpăta cuptoarele cele
mai bune și mai frumoase.

Magazin stabil bogat asortat cu

mașini sistem „John”

pentru spălat cu aburi

cu cari se economisește 75% timp de
lucru și material de încălzit.